

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЖТИМОИЙ- ИҚТИСОДИЙ ГАЗЕТАСИ

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Qishloq HAYOTI

№ 141 (6.354). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

АСР БИЛАН ЮЗЛАШИБ

Ўзининг 100 ёшли тўйини нишонлаган институтнинг ташкилотчиларидан бири ҳисобланган, академик Рихард Шредер ҳамда кишлоқ ҳўжалигининг нуфузли масканларидан бири деб эътироф этилган илм даргоҳига ярим асрдан ошди вақт давомида раҳбарлик қилиб келган номдор боғбон академик Махмуд Мирзаевларнинг бюстлари ҳам очилди.

(1-3-саҳифаларда)

ҚАЛТИС ҲАЗИЛ

Қарзини сўраб келган опасига Ҳамиди "Қанақа қарз, туш қўярсизми", деб жавоб берди дабдурдудан. Холида қотиб қолди, чиндан ҳам туш қўраётгандек эди. Қўлоқлари остида эса қўрғошдек қўйилиб қолган синглисининг ўғити акс-садо берарди: "Бунақа ҳазилингизни отам эшитмасин, кексайиб қолган, кўтара олмайдими..."

(2-саҳифада)

ТАБИАТ АЖОЙИБОТЛАРИ

-Илонга тегмасанг, ногоҳ босиб олмасанг, у сенга зарар қилмайди, дейди Эшон амаки. - Мен ҳам болаларимга зинҳор-базир илони кўрсатарин, тегманлар, майли ўз йўлига кетсин, деб тайинлаб келаман. Саксонинчи йиллар эди чоғи. Кишлоқдан олисда полиз эканман...

(4-саҳифада)

● Олий ҳўжалик судида иқтисодий низолаҳни хал қилувчи судлар фаолиятини такомиллаштиришга бағишланган халқаро илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

● БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонасида ушбу ташкилот Бош қотибнинг мамлакатимизга ташриф буюрган ўринбосари Калман Мизей оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот анжумани ўтказди.

● «Шарқ» наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси «Ўзбекистон санъати» мавзусидаги рангли-безакли китобни босмадан чиқарди.

● Республика Байналмилал маданият марказида Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда «Конституция - менинг тақдиримда» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда мамлакатимизда истиқомат қилаётган миллий маданият марказлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари катнашди.

● Республика Солиқ ва боғжона органлари академияси «Маънавият ва маърифат» маркази, Фидокорлар миллий демократия партияси билан ҳамкорликда «Халқаро терроризм - дунё таракқиётга таҳдид» мавзусида илмий-амалий семинар ўтказди.

● Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг 1-ахшурлик ва гинекология кафедрасида Республика қизлар репродуктив саломатлиги ўқув-ўқувий маркази иш бошлади.

● Тошкентда «Марказий Осиё мамлакатлари 11 сентябр воқеаларида сўнг» мавзусида анжуман бўлиб ўтди.

● Бухорода табиати муҳофаза қилиш ҳудудий қўмиталарининг тарбиёт-ташвиқот фаолиятига бағишланган республика семинари ўтказилди.

● Тошкентда Марказий Осиё мамлакатларида мева ва данакли ўсимликларнинг истиқбол, уларнинг агробиохимия-хиллигини ўрганиш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

● Андижонда жорий йилда тўртинчи бор бўлиб ўтган ярмаркаси бўлиб ўтди. Унда турли мулкчилик шаклидаги 120 та корхона, шунингдек, миллий ҳўнармандчилик билан шўғулланувчи 6 нафар уста иштирок этди.

МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШ МАЖЛИСИ

Кичик ва хўсусий тадбиркорлиқни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика мувофиқлаштирувчи кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни Бош вазир ўринбосари, Кенгаш раиси Р.Азиев бошқарди.

Кенгаш мажлисида кичик ва ўрта тадбиркорлик, тадбиркорларнинг ҳўқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қўнуқчиликни такомиллаштириш бўйича гуруҳнинг ҳисоботи тингланди. Қайд этилдики, 2001 йилнинг 9 ойи давомида бу йўналишда муайян ишлар амалга оширилди. Аҳли вазирилик ва унинг бўлиналари томонидан тадбиркорларнинг қўнуқчилик манфаатлари бўлилишига оид 2 мингдан ортиқ ариза қўриб чиқилди. Аризаларни қўриб чиқиш натижасида 259 нафар мансабдор шахс моддий жавобгарликка тортилди, улардан моддий, маънавий зарар ва йўқотилган фойда ҳисобига 60,2 миллион сўм ўндирилди. 2000 йилнинг шу даврида бундай жавобгарликка 98 киши тортилган ва улардан 9,3 миллион сўм ўндирилган эди.

Жорий йилнинг тўққиз ойида республика аҳли идоралари томонидан ҳўқуқ бўлилишларни бартараф этиш тўғрисида 705 та кўрсатма юборилди. Шу жумладан ҳўқуқлиқларга - 268 та, солиқ идораларига - 97 та, ҳўқуқлиқ ва корхоналарга - 59 та, вазирилик ва идораларга - 281 та ҳўқуқат йўлланган. Судларга тадбиркорларнинг манфаатларини ҳимоя қилиб 2,26 миллион сўмлик 4 мингта даъво аризаси берилди (2000 йилнинг 9 ойида 157 та ариза берилган).

Мувофиқлаштирувчи кенгаш мажлисида деҳқон ва фермер ҳўқуқлиқларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси фаолияти тўғрисидаги ҳисобот тингланган. Жамғарма фаолияти таҳлили шуни кўрсатадики, унинг раҳбарияти деҳқон ва фермер ҳўқуқлиқларига кредит ажратиб бўйича ишларни етарли даражада олиб бормайпти. 9 ой давомида жамғарма деҳқон ва фермер ҳўқуқлиқларига бор-йўғи 180 миллион сўм кредит ажратган. Бу эса республика кичик ва хўсусий бизнесини молиялаш умумий ҳажмининг 0,2 фоизини ташкил этади. Жамғарма маблаглари 2001 йилнинг 1 октябр ҳолатига кўра республика бўйича рўйхатга олинган 52,2

мингта фермер ҳўқуқлиги ва 3,3 миллионга деҳқон ҳўқуқлигининг кредитларга бўлган ҳақиқий эҳтиёжини қопламайпти.

Деҳқон ва фермер ҳўқуқлиқларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси томонидан ўз ресурсларини тушуларнинг асосий манбаларидан тўлдириш ишлари деярли олиб борилмади. Чўночи, 1998 йилдан бўён жамғармага кўзда тутилган маблагларнинг фақат 65 фоизи, ер солиғи ҳисобига эса 2,3 фоизи келиб тушган.

Жамғарманинг мавжуд маблаглари минтақалар бўйича бир хил тақсимланмайдиган. Жумладан, ҳисобот даврида Сирдарё вилоятига умуман кредит ажратилмаган, Қашқадарё (8 миллион сўм) ва Навоий (4 миллион сўм) вилоятларига ажратилган кредитлар ҳам жуда оз.

Жамғарманинг тижорат банклари билан ҳамкорлиги бўш ташкил этилган. 9 ойда жамғарма орқали Санот-қурилиш банки томонидан бирорта кредит ажратилмаган, «Ўзўйбоқжамғармабанк» ва «Хамкорбанк» биттадан кредит ажратган, холос.

Деҳқон ва фермер ҳўқуқлиқларига агротехника, транспорт ва зооветеринария хизматлари кўрсатиш инфратузилмаси объектларини, кишлоқ ҳўқуқлиқ маҳсулотларини қайта ишлаш ҳамда ички ва ташқи бозорда сотиш бўйича кичик корхоналарни лойиҳалаш ва қуриш, янги турдаги маҳсулот ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш билан боғлиқ дастурларни молиялаш, деҳқон ва фермер ҳўқуқлиқларини уюшмаси аъзоларига маслаҳат ва ахборот хизматлари кўрсатиш каби жамғармага қўлатилган асосий вазифалар бажарилмайдиган.

Шу боис деҳқон ва фермер ҳўқуқлиқларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси фаолияти замон талабларига жавоб бермайди, деб топилди. Мувофиқлаштирувчи кенгашда Қашқадарё, Самарқанд, Сурхондарё ва Фарғона вилоятлари раҳбарларининг кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришнинг бориши тўғрисидаги ахборотлари тингланган.

Барча муҳокама этилган масалалар юзасидан Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг тегишли қарорлари қабул қилинди.

(ЎЗА)

«ЗУККО»НИНГ ДАРМОНДОРЛАРИ

Тадбиркор аёл Лазоқат Каюмова 1998 йили мамлакатимизда танқис бўлган болаларнинг дармондориси бўлган гематоген ишлаб чиқарадиган корхонани ишга туширган эди.

Ҳозирги вақтда «Зукко» деб номланган ушбу корхона йилга 10 миллион донга гематоген ишлаб чиқараётир.

СУРАТЛАРДА: корхона раҳбари Лазоқат Каюмова ва ишчи Алла Ибрагимова. Корхонада ишлаб чиқарилган гематогенлар.

Н.АЛМУРДОВ олган суратлар.

ҲУҚУҚ КАФОЛАТИ

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИНING
КОНСТИТУЦИЯСИ

8 ДЕКАБР –
КОНСТИТУЦИЯ КУНИ

бўлиш, меърос олиш, меҳнат қилиш, эркин касб танлаш, адолатли меҳнат шaroитида ишлаш ва қонунда кўрсатилган тартибда ишсизликдан

химолянишда фуқаролар фойдаланадилар. Мулкдор бўлиш, меҳнат қилиш, касб танлаш, яхши шaroитида ишлаш ва ишсизликдан химоля қилиш ҳўқуқлари фуқароларнинг иқтисодий ҳўқуқларини ташкил қилади.

Иқтисодий ҳўқуқлардан ташқари фуқаролар ижтимоий ҳўқуқлардан ҳам фойдаланадилар. Ижтимоий ҳўқуқларга дам олиш, қариганда, меҳнат лаёқатини йўқотганда, шунингдек буювчисидан маҳрум бўлганда ижтимоий таъминот олиш, тиббий хизматдан фойдаланиш, билми олиш ҳўқуқлари қиради.

Оқорда қўрсатиб ўтилган асосий ҳўқуқлардан фойдаланиш борасида фуқаролар қонун талабларига қатъий риоя қилишлари керак. Сабаб Конституциянинг 20-моддасида фуқаролар ўз ҳўқуқ ва эркинликларини амалга оширишда бошқа шахсларнинг, давлат ва жамиятнинг қўнуқчи манфаатлари, ҳўқуқлари ва эркинликларига путур етказмасликлари шарт деб кўрсатилган.

Фуқаролар ўз ҳўқуқларидан қайри-қўнуқчи тарзда фойдалансалар, бу ҳаракатлари билан жамият, давлат ва бошқа шахсларнинг манфаатларига путур етказиши. Бу эса қайриқўнуқчи ҳаракат содир қилган шахс учун жавобгарлиқни келтириб чиқаради.

Инсон ҳўқуқлари ва эркинликларининг кафолатлари деганда фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамланган ҳўқуқ ва эркинликларини қим томондан ва қайси йўллар билан таъминланиши назарда тутилади. Фуқароларнинг ҳўқуқ ва эркинликларини давлат таъминлайди. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Конституциясида шундай дейилган: «Давлат фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамланган ҳўқуқлари ва эркинликларини таъминлайди».

Хар бир шахсга ўз ҳўқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмаларининг қайриқўнуқчи хатти-ҳаракатларини устидан судга шикоят қилиш ҳўқуқи кафолатланади. Воғая етмаганлар, меҳнатта лаёқатсизлар ва ёлғиз кексаларнинг ҳўқуқлари давлат ҳимоясидадир. Хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳўқуқлиқларидир.

Бундан кўриниб турибдики, давлат фуқароларга Конституция ва қонунларда берилган кенг қўламадаги асосий ҳўқуқларини амалга ошириш кафолатларини ўзининг асосий қўнуқчи бўлган Конституциясида қўнуқчи тарзда мустаҳкамлаб қўйган. Бу кафолатлар фуқароларга ўзларига қўнуқчи тарзда берилган кенг қўламадаги ҳақсий, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳўқуқлардан фойдаланиш ва уларни амалга оширишда муҳим аҳамият касб этади.

Э.ГАМБЕРДИЕВ,
юридик фанлари номзоди.

УКТАМ ҚУРБОНОВ

БОҒБОНЛАР МАСКАНИ 100 ЁШДА

Юртимизда мева дарахтлар ҳамда узумларнинг серхосил, чидамли, иқлимимизга мос янги навларини яратиш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш, замонавий технологияга асосланган боғ-роғлар яратишга муносиб ҳисса қўшиб келаётган Р.Шредер номидagi Ўзбекистон Республикаси боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти ўзининг қутлуг 100 ёшли тўйини нишонлади. Шу муносабат билан бу ерда мазкур санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Исмоил Жўрабеков мамлакатимиз раҳбари Сана Исмоил Каримовнинг институти олимлари ва мутахассислари, барча жамоа аъзоларига йўллаган табригини ўқиб эшиттирди. Давлатимиз раҳбари табриғида илмий-амалий муассаса фаолиятига катта баҳо берилганлиги тантана иштирокчиларига зўр мамнуният, фахр-ифтихор бағишлади.

Дарҳақиқат, кейинги йилларда мазкур илм даргоҳининг довуруғи нафақат юртимизда, балки ундан узоқ-узоқларда ҳам ном қозонди. Жумладан, 1995 йилга келиб «Мева-шарбат» корпорацияси ташкил этилди. Корпорация қўнат етиштиришдан бошлаб тайёр маҳсулотларни қайта ишлашгача бўлган жараёни мувофиқлаштири олиш имкониятига эга. Корпорация таркибиде институтидан ташқари етти илмий-тадқиқот маркази ҳамда ўн бешта тажриба ҳўқуқлиқлари фаолият кўрсатиб турибди.

Мева ва узум етиштиришни жадаллаштириш, ҳосилдорлиқни ошириб, маҳсулот таннархини тушириш борасидаги илмий изланишлар институти жамоасининг асосий вазифаларидан биридир.

(Давоми 3-бетда)

ҲАМКОРЛИК

Бундан ўч йилча илгари Гани Бобоев номли ҳўқуқлиқнинг Воҳарий кишлоғида очилган «Шаҳри-Интернэшнл» Ўзбек-Америка қўша корхонаси Шаҳри-сабз туманида чет эл сармоядорлари билан ҳамкорликда ташкил этилган бешта тадбиркорлик субъектининг биридир. «Сугдиёна»

САНОАТНИНГ ҚИШЛОҚДАГИ ОДИМЛАРИ

ҳиссдорлик уюшмаси раҳбариятининг ташаббускорлигиде Марказий Осиё - Америка тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ҳомийлигида ва иккала томоннинг ҳиссдорлиги негизиде асос солинган «Шаҳри-Интернэшнл»нинг бевосита кишлоқ жойиде фаолият кўрсатаётганлиги ҳамда 40 нафарга яқин кишининг доимий иш билан таъминланганлигининг ўзи таҳсинга лойиқдир.

(Давоми 2-бетда)

ЛАФЗИ ҲАЛОЛНИНГ ОШИ ҲАЛОЛ

Кишлоқ ҳўқуқлиғиде шартномаларни тўғри тузиш ва бажарилишини таъминлаш иқтисодий ислохотларнинг ҳўқуқий асосини ташкил этади. Бу ўринда шартнома интизомига риоя этиш алоҳида аҳамиятга молик. Шартномаларнинг нечоғлиқ мукаммал тузилиши ва томонларнинг ўзаро келишув шартномаларига қатъий амал қилиши иш яқунларининг кўнглидагидек яқунлашишга олиб келади. Афсуски, ҳамма ҳам шартнома шартларига бирдек амал қилавермас экан. Бунинг оқибатида катта миқдордаги иқтисодий зарарлар юзга келмоқда.

Яқинда Сирдарё вилоят прокуратураси умумий назорат бўлими томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг дағи «2001 йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорининг иқроси ҳамда жорий йилда етиштирилган транш маблагларининг мақсадли ишлатилишининг аҳоли юзасидан туман прокурорлари ва вилоят назорат тафтиш бошқармаси томонидан ўтказилган текширишларда лафзсизлик яна шартнома шартларини бажармаслик ҳолатлари мавжудлиги аниқланди.

Вилоятдаги ҳўқуқлиқларга 309000 тонна пахта етиштириш учун «Сирдарёпахтасаноат» ҳудудий бирлашмаси тизимидеги пахта тозалаш корхоналари томонидан 39-этабда жами 10246160,3 минг сўмлик транш маблаглари ажратилиб, барчаси шартномалар асосида маҳсулот етиштирувчи корхоналарга тўлиқ етказиб берилган. Текширув жараёнида маълум бўлишича, 2001 йилда пахта сотиш тўғрисида 104 ҳўқуқлиқлар, 2604 та фермер ҳўқуқлиқлари контрактация шартномаларига тузган бўлиб, 30 октябр кўнига 14 та ҳўқуқлиқ, 1158 та фермер ҳўқуқлиқлари шартнома шартларини бажарган бўлса, 90 та ҳўқуқлиқ, 1444 та фермер ҳўқуқлиқлари шартнома шартларини бажармаган, 75 та фермер ҳўқуқлиқлари умуман бирор кило ҳам пахта топширмаган.

(Давоми 2-бетда)

ОДДИЙ ОДАМЛАР ОРАСИДА

Мабодо йўлингиз тушиб Ургут томонларга бориб қолсангиз, бу ажиб гўшанинг сервикор тоғларини, мунаввар тоғларини, қўшни қамаштирувчи боғларини томоша қилинг, мусаффо ҳавосидан тўйиб-тўйиб симириг.

Шундан сўнг дарҳол ор-

ОМОН БЎЛИНГ, ОМОН АКА

тингизга қайтманг. Сабр қилинг. Хали бу масканнинг кўп гулзори мавжуд. Ургутнинг аил тоғларидан пастроққа тушиб келаверсангиз, қаршингиздан етти икким кишиларининг овозини эшитасиз. Шунда англайсизки, довуруғи донг таратган Ургут бозори рўпарангизда. Энди бозорининг ичиде юриш-сизининг мадор ва қарорингизга боғлиқ. Чўни бозорда оёқ босишга ўқ топширинг ўзи катта гап.

(Давоми 4-бетда)

ҲАЁТНИНГ БЕЗОВТА ВА ЁРУФ ПАРЧАСИ

Тандирдан энди чиққан нонни қўриб қанчалик яйрасангиз, янги чиққан газетани ҳам ана шундай илҳақлик билан қўлга олсангиз. «Нималар ҳақида ёзилди экан?» дея бегоҳатт варақлайсиз. Фиркингиздаги не-не саволларга жавоб излаб, қўзингиз сатрлар узра югуради. Газета - деразга ўхшайди. Ундан тафаккур нури кириб, ички дунёингизни ёритади.

Хозир обуна мавсуми. Биров обуна бўлган газеда-журналларидан гапирингиз. Газета ўқимаган қўни ўзини дунёдан беҳабар, оламнинг бир чекка бурчагиде, ғафлатда қолгандай ҳис қилишини айтади. Яна биров ўзига қадрдон бўлиб қолган газедага ёзилмоқчи бўлаётганидан сўзлайди.

Нурмамет Тўшбеков Шўрчининг Элбаён кишлоғидан. Газетага «ружу» қўйган. «Газета - та ўқимаган қўнмимни умримга қўшмайман», дейди қўлиб. Билимли одам-да, дунёқараши кенг. Олди-қочди, саёз мақолаларга тоқати йўқ. Нурмамет аканинг гаплари мени суонтирди. «Кишлоқ ҳаёти»ми? Ўқийдиган газеда-да! Хафа бўлсангиз ҳам айтай, бир пайтлар... 3-4 йил олдин... Эҳ, обрўйи роса тушиб кетди... Хозир эса энг зўр газедага айланди. «Кишлоқ ҳаёти»нинг ҳар бир сонини ўқиб бораман... Икки йилдирки, обуна бўламан».

Музработлик фермер Абсалом Фаниев маърифатли инсон. Яширининг ҳожаги йўқ, кўп жойлардаги шийпонлар «адо» бўб қолди. Лекин Абсалом аканинг дала шийпонини кўрсангиз... ҳам хайратга тушасиз, ҳам ҳавасингиз келади: газеталар, китоблар, алломаларнинг сўзлари, гулзор, дархатлар... Деҳқон бир соат дам олса ҳам, маърифатнинг ичиде бўлади. Дунёдан оғоҳ бўлади. Бу ерда «Кишлоқ ҳаёти», «Туркистон», «Оила ва жамият»... қанча газеталар... Гапла маисаларига сув қувётган деҳқон белкурраки ариқ бўйига қадаб, суя четиға ўтириб, газеталарга кўз ташлайди. «Сурхондарёда майсанинг авжи яхши, Самарқандда қандай экан» деб қизикиб ўқий бошлади... Абсалом Фаниев бошлиқ фермер ҳўқуқлиги ҳосилдорликда илгор, обунада биринчи ўринда.

(Давоми 4-бетда)

БУНИ ХАЁТ ДЕЙДИЛАР...

ОТАСИНИНГ ҚИЗИ

Катта-кичик бирдек ҳурмат қиладиган қишлоқдошим, 80 ёшни қаршилаётган Розик отанинг икки қизи бор. Ҳар иккови ҳам алақачон уйли-жойли, ҳатто набирали ҳам бўлишган.

Набиралар ҳар доим боболаридан хабар олиб туришади. Яқинда қамна Розик ота билан учрашиб, андак суҳбат курдим. Мулоқот асносида отахон қизик бир ҳолатни баён этдилар.

—Яратганга беадад шукрки, ёшим саксонга яқинлашди, — дедилар у киши. —Тани жоним соғ, ёнимда набираларим ҳамроҳ. Набираларимнинг оналарини — икки қизимни турмушга узатишим...

Отахон бирпас жим турдилар-да, давом этдилар: —Қизларим буй етгач, уйимизга совчилар кела бошлашди. Уғил кўрмаганим учун, қизларимни еру қўққа ишонмай, эрка ўстирдим. Хуллас, катта қизимни танишларимдан бирининг ўғлига унаштирдик. У пайтлар унаштирилганлар бир-бири билан учрашмасди. Бироқ қизганим бу одатга унамай, йигит билан кўришди. Кўришибди-ю, "Тегмайман" деб қатъий туриб олди. Онаси икковимиз ялиниб-ёлворамиз, қани энди кўнса. Нима қиларимни билмайман, бошим қотган. Сабабини сўрасам, "Йигит оқсаб юрар экан", дейди. Қаранг, эътибор бермаган эканман, ростдан ҳам шунақа экан. Аммо энди кеч бўлган эди. Кўда томонга сўз берганман. Фотиҳани бузиш ўлим билан баробар. Шунда... шунда... кичик қизим жонимга оро кирди. "Отаҳон, бошингизни эгманг, оламнинг ўрнига, майли, мени узатинг, зора юзингиз ёруғлигича қолса", — деди қизганим. Бу гапдан сўнг меҳрим йиб кетди-да, қизимни бағримга босиб роса йиғладим. Раҳмат, дедим. Катта қизимни ҳам узатдим бошқа жойга. Мана ҳозир улар бахтли...

Мен Розик отанинг ҳикоясини эшитиб, падари бузурковорининг қаддини кўтарган, қадрига етган қизга ич-ичимдан тасанно айтдим. Балли сенга, отасининг қизи...

Мақсуд МИРЗО

"ФАЛОНЧИ – ТАЛОНЧИ"

Фалончининг ўз суҳбатдошларини бутунлай мафтун этиб, қўша бўйсундириб олиши учун бир соат кифоя қилди.

—Қишлоқдан бир қошиқ билан чиқиб кетганман. Мана, эллик хоналик уй қурдим, сауна, биллард ичида, боринлар, яранлар, — деб юборди.

Ҳаммаси Фалончи "шамоллаш учун" ташқарига чиқиб келгандан сўнг бошладди.

—Хуршидбекнинг кўтони тўла қўй экан-у, — деди шанғиллаб, у ўзига ҳўшмай бораётган эди, — курсдоши ўн йилда бир уйига келса, битта ширвоз сўймайдими?

Бу гап улуг бузурқвор тилидан учган фармон сингари қабул қилинди ва ҳадемай дастурхонда ёш қўзичқонинг барра гўштидан тайёрланган турли таомлар пайдо бўла бошлади. Энди суҳбат қизлар билан қўлларда чўмилиш-у, тоғларда қамишдан чайла тикиб, ҳафалаб яшашлар, қаклик ови ва бошқа саргузаштлар ҳақида борди. Умри далада ўтаётган, кетмону белуракдан бошқасини танимай қолган қишлоқдошлар учун бу гаплар "Минг бир кеча" эрталаридек таъсир қилар, ҳамма бошини лиқиллатиб, анграйиб тинглар эди.

—Ҳадеб бир хил нарса истеъмол қилавериш ошқозонга қони зарар, — деди Фалончи бир тин олиб. — Хуршид, катагингда мўйлаби сабаза урмаган хўролар кўринаётувди, ўшаларни меҳмонга қурбон қилиб, қайноқ ёққа ташлаб келмайсанми?

Меҳмон бу гапни уй эгасининг қўзига тик қараб айтди, бирдан ҳамият, гурур қаттиқ силкинди ва... энди дастурхонда товук гўшти тортила бошлади.

Шундан кейин Фалончи жилон жийда топтириб келиб, дамлаб ичди, балх тутнинг шарбатига тўйди, бодому pista чакди... Унинг ўзи тўйса ҳам, қўзи тўймасди. Ўзиям ичини бўшатиб келганни, қопи ҳеч тўймади эди.

—Шу, қулдон менга ёқиб қолди, — деди очофатлик билан атрофни кузатиб, — Хуршид, менга совға қиласан. Э, ўртамизда мол борми, сеникини сўрмай ҳам олиб кетаман...

Бу томошани четдан индамай кузатиб турган Ашур муаллим бошини иргаб:

—Бунақа одам эллик хонали эмас, юз хонали ҳам уй қуради, — деди.

Ростдан, ўша сафар Фалончи қулдонни, яна унга қўшиб улбул нарсаларни ҳам халтасига солиб кетган экан...

Кадам ПИРОВ

"ОТАМ ЭШИТМАСИН..."

Холида ярим тунда дарчанинг қаттиқ-қаттиқ тақиллашини уйғониб кетди. Синглисининг қақирғидан хавотирланиб, тезгина ташқарига чиқди.

—Опа, бошимизга мусибат тушди. Куёвингиз кассадан "растарат" қилибди. Камомадани эртагаёқ тўламасак, аҳолиимиз чатоқ, жиянларингиз етимча бўлиб қолашади. Кеча сотган ҳўкизларингизнинг пулини берсангиз.

—Майли, майли, уйимизнинг томини кейинроқ ёпармиз, — деди Холида. Сўнг сақлаб ўтирган 300 минг сўмини олиб чиқиб берди.

—Айтардим-а сенга, куёвининг қадами бежо деб. Ахийри пешонаси деворга урилибди-да. Ишқилиб бола-чақаларининг бошига омон бўлинлар. Менинг ҳам она, ҳам ота бўлиб рўзгор тебратаятганим етар. Лекин бу гапни зинҳор отам эшитмасин, кексайиб қолган, кўтара олмайд.

Орадан ой ўтди, йил ўтди. Бироқ, Ҳамида қарзни қайтариш ҳақида оғиз очмади. Яқинда Холида синглисининг оиласи шаҳарга кўчиб кетаётганини эшитиб қолди, қўйи "моили"рок жойдан иш топган, уй сотиб олган эмиш. Хуллас, пулини сўрашга аҳд қилди.

Қарзини сўраб келган опасига Ҳамида "Қанақа қарз, туш кўрпачисми", деб жавоб берди дабдурустан. Холида қотиб қолди, чиндан ҳам туш кўраётгандек эди. Қўлоқлари остида эса қўрқошандек қуйилиб қолган синглисининг ўғити акс-садо берарди: "Бунақа ҳазилингизни отам эшитмасин, кексайиб қолган, кўтара олмайд..."

Ў.КУРБОНОВ

БОЗОРДА НАРХ-НАВО ҚАНДАЙ?

Шахарлар	Картошка	Сабази	Пиез	Бодринг	Помидор	Гуруч	Мол Гўшти	Қўй Гўшти	Сут литр	Тухум дона
Тошкент	165	86	90	525	450	550	1700	1850	80	93
Андижон	130	30	75	550	500	450	1300	1600	80	75
Наманган	120	30	55	950	130	450	1300	1800	90	77
Фарғона	145	38	50	700	450	425	1450	1900	90	78
Самарқанд	130	45	60	475	250	485	1400	1650	150	55
Жиззах	140	50	45	500	575	500	1400	1650		73
Гулистон	125	45	53	525	175	390	1500	1750	125	75
Термиз	150	120	50	150	50	400	1200	1500	100	50
Қарши	135	85	45	450	450	450	1300	1600		75
Бухоро	150	50	60		200	475	1325	1200	105	70
Навоий	155	60	60	350	250	600	1250	1300	150	75
Урганч	155	38	55	375	120	400	1150	1450	90	60
Нукус	175	38	75	550	150	550	1200		175	85

Ушбу маълумотнома Европа Кенгашининг ТАСИС Программаси доирасида қишлоқ ҳўжалик маркетинг информация системаси ва экспериментал қишлоқ ҳўжалик улгуржи бозори проекти томонидан республика вилоятларидаги тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда тайёрланган.

Банкларнинг мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришда тўтган муҳим ўрнига баҳо берар экан, Президент Ислам Каримов «Банклар - иқтисодиётимизнинг қон томирлари» деган эди.

Шу маънода, мустақиллик йилларида республикаимизда банк соҳаси ислохотига, ҳусусан, кўп тармоқли банклар тизимини жорий этишга алоҳида эътибор қаратилгани аини беҳиз эмас.

Бундан 6 йил муқаддам ташкил этилган «Асакабанк» Давлат акциядорлик тижорат банки ҳам, соҳадаги ана шу изчил ва тегаран ислохотларнинг самараси ўларок, жадал тараққиёт йўлидан дадил одимламоқда. Мазкур банк бүгунги кунда мамлакатимиздаги банклар рейтингига Миллий банкдан кейин иккинчи поғонада турибди. Шунингдек, у жаҳоннинг мингта энг бақувват банкидан бири ҳисобланади.

«Асакабанк», аввало, автосаноат тизими ташкилотларини қўллаб-қувватлаш мақсадида иқтисодлашган банк сифатида ташкил этилган эди, — дейди банк бошқаруви аъзоси Хайрулла Йўлдошев. Банк фаолиятининг бошқариш унинг активларини мустаҳкамлаш, молия бозорларида фаол иштирок этишини таъминлаш каби муҳим таъминиллар белгилаб олинди.

Айни пайтда халқаро алоқаларни ривожлантириш, ҳусусан, хориж кредит линияларини очиб ва мамлакатимиз тadbirkorларининг бу маблағлардан унумли фойдала-

нишига қўмаклашиш банк фаолиятининг асосий йўналишларида бири ҳисобланади. Ҳозирда «Асакабанк» дунёнинг қарийб 30 та нуфузли банки билан ўзаро ҳамкорлик қилмоқда. Осиё тараққиёт банки ҳамда Европа тараққиёт ва тикланиш банки шулар жумласидандир.

Бундай хорижий кредитлардан мамлакатимиз саноатини ривожлантириш борасида, айниқса, самарали фойдаланилмоқда. Жумладан, яқинда Гулистон шахрида

қувватлаш борасида қабул қилинган фармон ва қарорлар ижроси «Асакабанк» раҳбариятининг доимий диққат-эътиборида турибди. Шу боис банк билан ҳамкорликда ишлаётган тadbirkorлар сони кўндан-кўнга ортиб бормоқда. Аҳамиятли жиҳати шундаки, тadbirkorлик субъектларига жорий йилнинг ўтган даври мобайнида банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 11 миллиард сўм миқдорда кредит ажратилди.

Банклар фаолиятини янада жонлантиришда аҳолининг бўш маблағларини жалб этиш муҳим аҳамият касб этади. Ҳозирда «Асакабанк»га 23 мингга яқин ж и с м о н и й шахснинг 2 миллиард 220 миллион сўм миқдордаги маблағи жалб этилган. Шунингдек, жалб қилинган валюта маблағларига йилига 8 фоизгача фойда тўланмоқда. Бу мамлакатимиздаги энг юқори кўрсаткичдир.

Микозлар билан ишлашни соддалаштириш, айниқса, уларга кредит бериш учун қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида юртимизда биринчилардан бўлиб «Асакабанк»да тўлов-пластик картчаларни жорий этилди. Банкнинг жойлардаги филиаллари энг замонавий компьютер техникаси ва малакали мутахассислар билан таъминланган. Тизимда фаолият кўрсатяётган кадрларнинг билим ва малакасини янада ошириш учун банк қошидаги махсус ўқув маркази самарали фаолият кўрсатмоқда.

Меҳри БОЛЛИЕВА, ЎЗА мухбири.

ИҚТИСОДИЁТНИНГ ҚОН ТОМИРИ

«Ўзфарманоат» давлат ҳисдорлик концерни билан ҳамкорликда Испаниянинг

БАНК ТИЗИМИ

«Сантандер» банки кредит линиясини очиб орқали «Сарбонтекс» корхонаси барпо этилди. Бугунги кунда мазкур корхона ишлаб чиқараётган тиббий бинт, жаррохлик докаси каби юқори сифатли маҳсулотларнинг асосий қисми хорижга сотилмоқда.

Шунингдек, «Конмит» Ўзбекистон-Буюк Британия қўша корхонасига 4,5 миллион, «Висо» Ўзбекистон-Австрия қўша корхонаси учун 4 миллион АҚШ доллари миқдорда хорижий кредит линияларини очилди. Ҳозирда банк ўнлаб шу каби йирик лойиҳани амалга ошириш арафасида.

Ҳукуматимиз томонидан кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-

Навоий вилояти Навбахор туманида фаолият юритаётган «Мафтун» хотин-қизлар маркази тadbirkor аёлларни ўзида бирлаштирган. Бу ерда ўнлаб аёллар иш билан банд бўлиб, фойдали меҳнат билан шуғулланилганлар.

СУРАТДА: марказ раҳбари Гулжон Бобоқуллова.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

САНОАТНИНГ ҚИШЛОҚДАГИ ОДИМЛАРИ

(Боши 1-бетда)

Қўша корхонадаги Франциянинг Аррас шаҳридан келтирилиб, бу ерга ўрнатилган ўсимлик ёғи тайёрлаш линияси анчадан буюн тоза ва нисбатан арзон маҳсулот ишлаб чиқараётганили билан (энди қурилаётганлари бундан мустаснодир) диққатга сазовор. Унинг

ёрамиди чигитдан ташқари соя, қунжўт, зирғи, қунгабоқар, ҳатто мева данаклари ва полиз экинлари уруғларидан ҳам ёғ олиш мумкин.

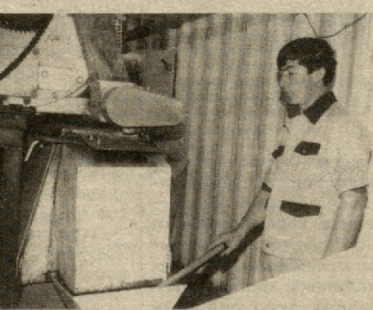
Қўша корхона директори, ишбилармон раҳбар ҳамда тажрибали мутахассис Бахриддин Ёқубовнинг таъкидлашича, жамоа «Ўзғойтамакисаноат» уюшмаси билан тенг ҳуқуқли ҳамкорликда 2001 йилдан эътиборан тўла қувват билан ишлаб бошлади. Икки тарафлама тузилган шартномалар асосида тегишли ҳўжалик юритувчи субъектлар уни чигит ва бошқа хомашёлар билан таъминлаб турибдилар. Шу тўғрйли дастлабки олти ойдаёқ чигитни қайта ишлашда 36 фоиз, ўсимлик ёғи тайёрлашда 34 фоиз, қунжара ва шелуха ишлаб чиқаришда тегишли равишда 30 фоиз ҳамда 42 фоиз ўсишга эришилди, маҳсулотни сотиш эса 61 фоизга кўпайди. Шунларнинг самараси сифатида қўрилган соф фойда 3 миллион сўмга яқинлашди ва истиқболли мақсадларга йўналтирилмоқда.

Корхонанинг иш жараёнини кузатиш пайтида шунга амин бўлдики, ҳақиқатан ҳам линиянинг иш унумдорлиги юқорилиги, ихчам ҳамда қулай технологияси, сифат кўрсаткичлари қафолатланганлиги билан ўхшаш камдир. Бу ерда хомашё тайёр маҳсулот ҳолига келгунга қадар 8 та босқичдан ўтар экан. Бутун бошли ишлаб чиқаришни 8 соат ичида бошқа жойга кўчириб ўрнатиш мумкинлиги унинг муҳим афзаллигидир.

Анчадан буюн бу ерда олинаятган даромад

ва фойдани кўпайтириш чоралари қўриляпти. Бунинг учун маҳсулотларни кўп ва сифатли ишлаб чиқариш ҳисобига уларнинг таннархини арзонлаштириш, қунжара тарқибига ўтадиган ёғни қамайтириш эвазига тоза маҳсулот ҳажимини оширишга эришилмоқда. Экиб кўпайтириш ниятида Молдава республикасида икки ярим тоннага яқин махсус қунгабоқар уруғи олиб келинди ва уни ҳўжаликлар билан шартномага биноан 240 гектар майдонда етиштириш мўлжалланайтир. Шунингдек, корхона тасарруфиди 2 гектар ердан ҳам мақсадга мувофиқ фойдаланиляпти.

Корхонада меҳнат қилаётган қишлоқ ёшлари учун зарур шарт-шароитлар яратилмоқда. Уларга ҳар қуни сут-қатик, иссиқ овқат бепул берилди, ҳар ойнинг бешинчисига қадар уш ҳақлари тарқатилди, моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг бошқа турлари қўлланилади. Эндиликда Содик Норов, Илёс Рустамов, Отабек Хайдаров, Тоҳир Бердиев, Ибодулло Хайитов, Исмоил Хайдаров «Шаҳри-Интернэшнл»нинг фахру ифтихорлари саналадилар. Уларнинг фидокорликлари тўғрйли корхона маҳсулотларидан бутун мамлакатимиз миқёсида баҳраманд бўлишатирир.

—Келгуси йили кредитлардан тўла қўтуламиз. Ҳозирдан эътиборан ўзимиз ишлаб чиқараётган ўсимлик ёғини қадоклаш (турли идишларга қуйиш) линиясини ўрнатиш тadbirkorини кўраямиз. Бунинг учун 57900 АҚШ доллари миқдордаги лойиҳа ҳўжатларини расмийлаштиряймиз. Яқин келажақда ана шу ва бошқа йўллар билан ишлаб чиқаришни янада кенгайтиряймиз, — дейди Бахриддин ака.

Бердир ЖУМАЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбири. СУРАТЛАРДА: корхона фаолиятиндан лавҳалар. А.ПАРДАЕВ олган суратлар.

ЛАФЗИ ҲАЛОЛНИНГ ОШИ ҲАЛОЛ

(Боши 1-бетда)

Прокуратура идоралари томонидан пахта учун бунак маблағларини олиб, лекин пахта топширмаган 75 та фермер ҳўжаликларида таҳлиллар ўтказиб, натижасига кўра 17 та жиноят ишлари қўзғатилди, қолган 58 та фермер ҳўжаликларида таҳлиллар давом этмоқда.

Мирзаобод туманида 4, Оқолтин туманида 4, Меҳнатобод туманида 5, Бобўут туманида 1 та, Сайхунобод туманида 3 та жиноят ишлари қўзғатилган.

Оқолтин туманидаги «Обод» номли фермер ҳўжалиги раиси Д.Мансуров хизмат мавқеини суистеъмол қилиб, пахта экилиши лозим бўлган 3 гектар майдонга қонунга зид равишда полиз экинлари экиб, қолган 19 гектар майдонга умуман пахта экмасдан 962160 сўмлик зарар етказганлиги аниқланди. Ушбу ҳолат бўйича Д.Мансуровга нисбатан ЖКнинг 205-моддаси 2-қисми "В" банди билан жиноят иши қўзғатилди.

Шу тумандаги «Фарход» фермер ҳўжалиги раиси Ж.Мўминов мансабдор шахс бўла туриб, хизмат мавқеини суистеъмол қилиб пахта экилиши лозим бўлган 6 гектар ерга қонунга хилоф равишда полиз экинлари экиб, қолган 26 гектар майдонга ҳам умуман пахта экмасдан, 2262529 сўм зарар келтирганлиги аниқланиб, унга нисбатан ҳам жиноят иши қўзғатилди.

Мирзаобод туманидаги «Алижон» номли фермер ҳўжалиги раиси А.Раҳмонқуллов 13,6 гектар майдондан 24 тонна пахта топшириш тўғрисида контрактация шартномаси тузиб, 744600 сўмлик бунак маблағлари олган бўлса-да, шу қўнғача бирор килограмм пахта топширмасдан «Бахт» пахта тозалаш акционерлик жамиятига кўп миқдорда зарар етказган.

Меҳнатобод туманидаги «Зомин» фермер ҳўжалиги жорий йилги ҳосил учун 39 гектар майдонга чигит экиб, агротехника қойдаларига риоя қилмаганлиги натижасида 30 гектар ердаги чигит униб чиқмаган. Лекин, ҳўжалик раиси А.Худойбердиев пахта учун 1920300 сўм бунак маблағларини олиб, шу қўнғача 734 килограмм пахта топшириб, пахта тозалаш акционерлик жамиятига катта миқдорда зарар ет-

казган. Бу ҳолат бўйича А.Худойбердиевга нисбатан 13 октябр куни ЖКнинг 205-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилди.

Шу тумандаги «Янги-қадам» фермер ҳўжалиги 31,5 гектар майдонга чигит экиб, лекин экин парварishiга эътиборсизлик билан қараганлиги натижасида 20,5 гектар ерда пахта униб чиқмаган, лекин иш юритувчи З.Садуллаев 1032600 сўмлик бунак маблағлари олиб, шундан 190000 сўм иш ҳақини ҳазинага қирим қилмасдан ўзлаштириб юборган.

Сайхунобод туманидаги «Босим-ота» фермер ҳўжалиги 100 гектар майдонга пахта экиб, агротехника тadbirkorларига риоя этмаганлиги натижасида ҳосил олиш барбод бўлиб, шу бугунги қўнғача 8400 килограмм пахта топширган, ҳолос. Лекин, 7400000 сўмлик маблағларини Сайхунобод пахта тозалаш ҳисдорлик жамиятидан ўз вақтида олган.

Бобўут туманидаги «Зарнашма» номли фермер ҳўжалиги раиси К.Хотамқуллов ўзбошимчалик билан пахта экилиши лозим бўлган 11 гектар майдонга шולי экиб, пахта учун берилган 400 минг сўмлик бунак пулларини иш ҳақи учун олиб, уларни ҳўсусий фирмага ўтказиб, ўрнига қурилиш материаллари олиб ва сотиб ўз эътиёжларига ишлатиб юборганлиги аниқланди ва ҳўжалик раиси К.Хотамқулловга нисбатан 29 октябр куни ЖКнинг 167-моддаси 2-қисми ва 205-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилди.

Умуман, вилоят назорат тафтиш бошқармаси томонидан ўтказилган текширишларда вилоят бўйича 11 ҳўжалик юритувчи субъектлар томонидан 16736,1 минг сўмлик транш маблағлари мақсадсиз ишлатилганлиги аниқланган. Шундан 2691,3 минг сўмлик мақсадсиз ишлатилган транш маблағларини муваққат ҳисоб-рақамларига қайтарилиши таъминланди.

Олмоқнинг бермоғи бор. Шартлашилган шартни бажариш шарт. Акс ҳолда субўтсиз бўлиб қолиш мумкин. Субўтсизнинг эса ҳеч қачон бири икки бўлмайди.

Азиз ШАМСИҚУЛОВ, Сирдарё вилояти прокурорининг ўринбосари, адлия катта маслаҳатчиси.

ЎЗБЕК ИПАГИ ДУНЁГА ЧИҚМОҚДА

Кейинги йилларда мамлакат ипакчилик саноатида амалга ошириляётган ислохотлар яхши самаралар бериб, тармоқнинг иқтисодиётимизда ўрни икбий баҳо-ланмоқда.

Пилла хомашёни топшириш режалари муттасил бажариляётгани билан бирга табиий маҳсулотнинг салмоғи йилдан-йилга ошиб бораётир. Тўззорларни кенгайтириш, озукчанлиқ шароитдоп навларини яратиш, шунингдек, пиллани қайта ишлаш жараёналарини кенгайтириб, уни

тайёр маҳсулотга айлантириш, шу мақсадда дунёда синонадан ўтган илғор технологияларни жалб этиш борасида ҳам жиддий тadbirkorлар амалга оширилмоқда. Амалга оширилляётган янгиланиш жараёни ўз натижаларини бера бошлади. Бу ҳолни мамлакат экспорт салоҳиятида пиллачилик маҳсулотлари салмоғининг ошиб бораётганлигида ҳам кўриш мумкин.

Ўтган ҳафта «Ўзбек ипаги» ассоциацияси ўтказган кўргазмага ташриф буюрган харидорлар тармоқдаги икбий ўзгаришларга яна бир марта гувоҳ бўлдилар. Дастурда белгиланганидек, унда и

“НАМАНГАНШИНА”

МАМЛАКАТДА ЯГОНА

Наманганда қўшма корхоналар сони кўпайиб бормоқда.

Поп туманида “Наманганшина” Ўзбекистон – Британия қўшма корхонаси ишга тушди. Ушбу корхона нафақат Наманганда, балки мамлакатимизда ҳам энгил автомобиллар учун

ТАРАҚҚИЁТ

шиналар ишлаб чиқарувчи ягона корхонадир. Бу ерда эндиликда ҳар йили 260 минг дона шина тайёрланиб истеъмолчиларга етказиб берилди.

Келгусида бу ерда нафақат энгил автомобиллар учун, балки турли русумдаги қишлоқ хўжалиги машиналари учун ҳам сифатли шиналар ишлаб чиқа-

Ортиқали НОМОЗОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

- Куннинг совуғида қудуқдан чиқарилган сув нега илиқ бўлади? Ёзда эса совуқ...
- Нега ерни фақат қузда ҳайдаш керак?
Хамкасбининг бу икки саволига вилоят МТПлар бирлашмаси раҳбари Камол Нуров елка қисди.
- Мендан техникани сўранг, сувни қаёқдан билай?
- Билиш керак, билмаган панд ёйди. Чунки сув ва ер эгизак, бир-бирини ҳаётдонда ҳам, ёзининг чиласида ҳам сийлайди. Қузда шудгор қилинишининг сабаби ҳам аслида шунда.
Улар гурунглашганча, ерни бир текис ағдариб кетаётган “Магнум” ординга юрадилар. Вобкент туман машина-трактор паркига қарашли бу техника бир соатдан буён 18 гектарлик шу далада шудгор қилаяпти.

ТУПРОҚ ТАФТИНИ ТУЙГАН ОДАМЛАР

- Қаранг, этик тупроққа ботаяпти, ерда намлик юқорида. Туман МТПси бошлиғи Абдухаллоқ Шайдов ерга чўнкайдию ҳовучига тупроқ олди, уни эзгилади. Шу зайл янги ағдарилган ердан нон-насиба ахтариб талашаётган қушларга, қафтидаги тупроққа қайта-қайта назар ташлади.

- Ерининг саҳийлигини қаранг, жониворларга ҳайдов пайтиям ризк беради-я.
- Тупроқнинг ундай уваланиб кетаётганини айтмайсиз. Уч-тўрт кун илгари шудгор қилинганда ҳамма томонни кесак босиб кетарди. Мен сизга айтсам, ҳайдов яхши бўлса, тракторчининг ўзи ҳам хурсанд бўлади. Озгина мактаб қўйсангиз туну кун ишлайверди ҳам.

Камол ака Абдухаллоқ ақанинг бу гапидан завқланиб кетди. - Агар шу тракторчининг чуқурлики 40 сантиметрдан камай-тирмай, беш юз гектар ер ҳайдаса, мендан муқофот.

Бироз ўтмай “Магнум” даланинг четиға чиқди.
- Ёниги қўйиш Камол Нуров. - Бу ўқун тўхтади, - деди вақтин тейади. Тех-никани ўзида ташкил этганимиз. Ҳозир вилоят далаларида 110 та “Магнум” ва 558 та занжирли тракторлар ишлаб турибди.

К.Нуровнинг сўзларига қараганда бу йил бухорилиқлар 118 минг гектар ерни шудгордан чиқаришлари лозим. Ўтган йил техниканинг етишмаслиги оқибатида ер ҳайдаш бироз кечикди, айрим хўжалик раҳбарлари феврал ойида ҳам маснақат билан техникани далага олиб чиқишга мажбур бўлган. Кеч ҳайдалган ер деҳқон тили билан айтганда берч бўлиб қолди, оқибат баҳорда ерни тайёрлаш, экин экиш кечикди. Ёзга бориб зарарлунда ҳашоратлар кўпайиб кетди. Айрим қўбқабам кишилар назарида арзимас тулган шудгорнинг кечикиши фермеру ижарачи учун нақадар қимматга тушганини айтмайсиз? Буни чўтга ташлаб айтиш осон эмас.

- Бугун фермерларнинг ўзлари ҳам шудгорлашга астойдил киришган, - дея сўзини давом эттирди Камол Нуров. - Илгари арзимаган эҳтиёт қисм етишмаслигидан тўхтаб қолган техникалар ҳам созланмоқда. Шу ўринда муҳим бир гап. Октябр ойининг бошида вилоят ҳокими барча муҳандислар ва хўжалик раҳбарлари ҳамда фермерларни бир жойга йиғиб занжирли тракторларни тиклаш масаласини кўтардилар. Ҳисоб-китоб қилиб кўрсак, вилоят бўйича бўзилиб ётган “Олтой” тракторларини олти юздан зиёд экан. Уларни тиклашдек кенг қўламли иш шу тариха бошланди.

Бирлашма раҳбарининг ўринбосари Мустафо Бердиевнинг айтишича, эса Бухородаги “Олтойтехсервис” корхонасининг ишини жонлантириш, занжирли тракторлар учун керакли эҳтиёт қисмлар сотиб олишда “Пахтабанк”нинг маблағи жуда асосли. Чунки “Пахтабанк”нинг вилоят бошқармаси бу иш учун 185 миллион сўм миқдорда қисқа муддатли кредит берди. Натижада “Олтойтехсервис” шу йилнинг тўққиз ойи ичида муқаддас яроқсиз бўлиб қолган 78 та “Т-4” тракторларини тиклаб шудгорлаш ишларига жалб этди. Бугун бу техникалар деҳқонларга қанот бўлапти. Бундан ташқари плуглар ҳам, дөмеклар ҳам, “Олтой” тракторларининг “А-01” русумли дөмектеллари ҳам шу ерининг ўзида таъмирланмоқда.

-Бошлаган ишимизнинг иқтисодий самараси оддий ҳисоб-китобда яққол кўринади, - деди корхона раҳбари Бахшўлло Турраев “Туркистон-пресс” мухбирига. - Масалан, занжирни юриздангидан катта юлдузнинг бозор баҳоси 120 минг сўмдан зиёд, биз эскисини таъмирлаб қўйяптимиз. Бу иш беш минг сўмга тушапти. 120 минг сўм қайдаю беш минг сўм қайда. Муҳими, эҳтиёт қисмининг ишлаш муддати янгисиникидан кам эмас. Еки бир трактор учун керакли бўлган занжир бир миллион сўмдан ортиқ, биз уни 180 минг сўм сарфлаб таъмирляптимиз.

-Мехр билан ишлов берилса, ҳар қандай буюм янгисидан қолишмайдиган бўлади, - дея бошлиқнинг гапини қувватлади тажрибали уста Элмурод Бозоров. - Мана бу тракторнинг орқа кўприк-корпуси, синиб кетган экан, металлни оловга тоблаб ишлов бердик. Энди корпус иккинчи умрини бошлайди. Синчиллаб бир қаранг-чи, қамчилиги бормикми?

Қўлинган ишининг сифатига қараб қўйилган бир фикр ўтди. “Устани рози қилиб меҳнатига яраша ҳақини беринг, раҳмат айтинг, у сиздан, корхонадан меҳрининг аямайди”

- Даладаги теҳзорлар усталарнинг меҳорати тўғрисида, - деди Камол Нуров фикрининг ўққандай. - Техника тўхтаса бас, тракторлар даров эҳтиёт қилиб қўйилди. Бузилган еки синиб ишдан чиққани эса шу ерда бир-бир арим соат ичида созланаяпти. Насиб этса, шудгорни энг мақбул муддатларда тугатамиз.

Абдунаби АЛИҚУЛОВ,
“Туркистон-пресс” мухбири.

ПУШТИ ТОИФИ

Пушти тоифи ҳозирги вақтда Ўзбекистоннинг районлаштирилган энг яхши узум навларидан бўлиб, айниқса, Китоб, Қарши, Самарқанд, Ургутда кенг қўламада ўстирилмоқда.

Бу нав бошқа жойларга юборилса, қишга асрашга яроқли, 6-7 ой сақланади. Тулини катталаштириб, кучли тирғочларда ўстирилганда ҳосилдорлиги гектарига 160-280 центнер, баззи ҳолларда 350 центнерга боради.

Ўсиш шароитига қараб узум гуҷумининг ранги ўзгаради. Паркент зонасида гуҷум тулук пушти рангини эгаллайди. Бу кўриниш унинг бозорбоп ва

дастурхонбоплик хусусиятини оширади.

Баъзи узум бошлари 2,5-3,5 килограммгача. Аниқ маълумотларга кўра, айрим узум бошлари 7 килограмм ҳам бўлган маълум. Пушти тоифи навиға кўп замиги елпигисимон шакл бериб новдаларни узун қолдириш мўл ҳосил гаровидир. Агар ток тути тик симба-газда ўстирилса, ҳар тупда 200 та атрофида, агар сўричларда ўстирилганда ҳосилдорлиги гектарига 160-280 центнер, баззи ҳолларда 350 центнерга боради.

Маҳдий РАЗЗОКОВ,
агроном.

ЯХШИ ХАБАР

Конимех туманидаги «Конимех» ширкат хўжалиги маркази - Саржал овулида қоракўл тери-ларни қайта ишлаш ва тайёр махсулот ишлаб чиқариш корхонаси ишга тушди.

САРЖАЛЛИК ЧЕВАРЛАР

Уни бухорилиқ тадбиркор Ҳамиджон Бобоқулов ташкил этди. Белоруссиядан махсус тикув машиналари сотиб оли-ниб, 15 нафар қизга тикувчи-лик сирлари ўргатилди.

Қоркўл теридан Жазира Дўсўлатова, Фаҳиза Байша-ева, Руқия Қўжабоева каби че-вар қизлар тиккан иссиқ кийим-бош харидорларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Корхонада тайёрланган даст-лабки махсулотлар хўжалик-даги ногирон, кам таъминлан-ган оилаларга ҳадя этилди.

Ёрқул УМАР,
ЎЗА мухбири

БОҒБОНЛАР МАСКАНИ 100 ЁШДА

(Боши 1-бетда)

Аҳамиятли жиҳати шундаки, эндиликда институт илмий ходимларининг меҳнати на-тижасида яратилган ва яратилаётган қўп-лаб янги навлар хорижий мамлакатларда ҳам экиб қўриломоқда.

Бугунги кунда илмий-ишлаб чиқариш кор-порацияси коллекциясида 2500 олма, нок, ўрик, 1250 узум, 152 ёнғок, қўлаб анос, ан-жир, хурмо, шитрус мева навлари бор. Бу бо-ғлардан ҳар йили мўл ва сифатли ҳосил йиғиш-тириб олиниб, элимиз дастурхонига тортиқ этилмоқда.

Тантананда Республика Бош вазири ўринбо-сари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Т. Холто-ев, Тошкент вилояти ҳокими У.Мирзақулов, Фан ва техника давлат қўмитаси раиси П.Ҳаби-буллаев, Ўзбекистон Фанлар академияси пре-зиденти Б.Ўлдошев ва хорижлик меҳмонлар сўзга чиқишиб, жамоани қутлуг сана билан муборакбод этдилар.

Маълумки, янги навларни яратиш ва қўпай-тириш борасидаги кўп йиллик илмий изланиш-лари ҳамда эришган амалий ютуқлари икtimo-ий-сийсий ҳаётдаги фаол иштироки учун Пре-зидентимизнинг Фармониға мувофиқ жамоа-нинг бир гуруҳ ходимлари фахрий унвон, ор-ден ва медаллар, Фахрий ёрликларга сазовор бўлишган эди. Маросимда ана шу муқофотлан-ганлар ўз эгаларига топширилди. Улар ораси-да Р.Шредер номидаги боғдорчилик, узумчи-лик ва виночилик илмий-тадқиқот институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбо-

сари Юрий Джавакянц, марказий илмий таж-риба хўжалигининг гулчилик жамоаси бошлиғи Раҳмат Каримов, “Мева-шарбат” боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқа-риш корпорацияси Самарқанд филиалининг катта илмий ходими Фулом Ҳайдарқулов, маз-кур корпорациянинг Андижон вилоятидаги У.Мансуров номи “Избоскан” тажриба хўжа-лигининг директори Адҳамжон Ҳамроқулов ҳамда бошқалар бор.

Институтнинг ташкилотчиларидан бири ҳисобланган, академик Рихард Шредер ҳамда қишлоқ хўжалигининг нуфузли масканларидан бири деб эътироф этилган илм даргоҳига ярим асрдан ошқ вақт давомида раҳбарлик қилиб келган номдор боғбон академик Маҳмуд Мир-заевларнинг бостлари ҳам очилди. Шунинг-дек, Юнусобод туманидаги қўчалардан бири Маҳмуд Мирзаев номи билан юритиладиган бўлди. Яқин келажада корпорация жамоаси бу кўчага турли хил мевали ва манзарали да-рахт қўчалари ўтказиб, ободонлаштиришни ҳам режалаштирган.

Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг бир асрлик қутлуг тўйи қуни у ерда ўтказилган турли хил кўнгилочар тадбирлар узоқ-яқиндан келган меҳмонлар қалбиди илик таассурот қол-дирди.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Пре-зидентининг Давлат маслаҳатчиси Т. Рискиев қатнашди.

Улуғбек ЖУМАЕВ,
“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

“ЯНГИ ТЎЛҚИН”

МАВЖЛАРИ

Ўрта Чирчиқ туманида-ги “Янги тўлқин” ширкат хўжалигида кейинги 5-6 йилда на пахта, на галла режаси бажарилди. Хўжалик қарзга ботди.

2000 йил бошида “Янги тўлқин”га ёш мутахассис Фа-хриддин Каримов раҳбар бўлиб келди-ю, иш бошқача тус олди. Янги раҳбар хўжаликни ширкатга ўтказишдан бошла-ди. Ерлар эгасини топди. Тех-никага эътибор қўчайтирилди. Лизинг асосида 2 дона қўшим-ча чопиқ мосламаси ҳам сотиб олинди. Қувонарлиси, уша йи-лийк хўжалик пахта, галла, пилла бўйича ҳам туманда би-

ИЗЛАНИШ

ринчилардан бўлиб режани бажарди. Оқибатда йил сархи-соби билан “Янги тўлқин” ширкат хўжалиги “бўйидаги” қарзларидан халос бўлди.

Хўжалигимизда 1273 гек-тар ер майдони бор, - дейди Ф.Каримов, - шундан 570 гек-тар пахта, 622 гектар май-донга галла экимиз. Бу йил галла-дан 38 центнер миқдорда кўтардик. Пахта бўйича 33 цен-тердан зиёд ҳосил йиғишти-риб олиб, режани сентябрдаёқ бажардик. Пахтанинг 75 фоизи 1-навларга сотилди. Хўжалик аъзоларининг ўртача иш ҳақи эса 14 минг сўмини ташкил этди. Масалан, пудратчиларимиз-дан Норали Юнусовнинг 8 гек-тар ери бор. Бу йил галладан 62 центнер зиёд ҳосил олди. Натижада 9 тонна бугдой унинг ўзига қолди. Пахта бўйича бош пудратчи Ж.Сотволдиев 55 гектар ерининг ҳар гектаридан режадаги 28 ўрнига 36 центнер ҳосил йиғиштиришга эришди.

“Янги тўлқин” заҳматкашла-ри айна кўнларда 560 гектар зиёдрок майдонга бугдой экиб, уларни сўғориб ҳам бўлишди. Тахминан 95 фоз бугдой униб чиқди. Деҳқонлар-нинг айтишига қараганда, кей-инги йилда ҳам ҳосил роса мўл бўлади. Бу уларнинг дастурхо-ни янада тўқин, ҳаёти фаровон бўлишидан дарақдир.

Олимжон ҲАЙИТОВ,
“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

Бундан олти йил муқаддам “Қизилтепа” очик турдаги акционерлик жамиятида мўъжазгина иссиқхона ташкил этилган эди. Мана, бугунга келиб иссиқхонада пишиб етилган сархил мевалар кўзни қувонтиради. Айниқса, корхона ишчи-хизматчилари тўй-ҳашам, байрамларда ана шу мевалар билан бемалол дастурхонни безайверишса бўлади.

СУРАТДА: иссиқхона ишчиси Мардонбек Бўриев.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

ПЛЁНКА ҚУЛАЙ ЭКАН

Мен Янгийўл туманидаги “Тинчлик” ширкат хўжалигида иш бошлаганимга 40 йилдан ошди. Шунча йилдан бери деҳқончиликда билмаганларимни кунт билан ўргандим, билганларимни ёш-ларга ўргатдим, шу касбнинг ораксидан бола-чака боқдим, беадаб шукр, обрў-эътибор топдим.

Айни кунда бош пудратчиман. Эллик гектар ерда пахта, 15 гектарда галла экиб, деҳқончи-лик қиламан. Бу йилги мавсумда пахта ҳар гектар ердан 33,5 центнер, ялиги ҳосил 165 тоннани ташкил этди. Ижарачиларимизнинг ҳалол меҳ-натлари тўғрисида ҳам жами 14 миллион 520 минг сўм даромад қилдик. Шунинг 2 миллион 468 минг сўми соф фойдани ташкил этди.

Мен анчадан бери андижонликлар тажриба-сига қизиқиб юрардим. Плёнка остига чигит ақили мўъжазлаб қўярдим-у, иккиланардим. Шу йил бошда хўжалик раиси Абдуваҳоб Мир-заахмедовга “дард”имни айтдим. У киши ҳам сал ўйланиб туриб “қандай бўларкин?” деган-дек бош қайқаб қўйди. Бироқ, эртасига мени чақириб, пича майдонда тажриба ўтказиб қўришга изн берди. Хуллас, икковлон масла-ҳатлашиб 7 гектар майдонга ана шундай усул-

да чигит экишга қарор қилдик. Гапнинг ўғил боласини айтганда, 40 йил дала кезиб хатто тушимда ҳам кўрмаган воқеа содир бўлди. Плёнка остига қадалган чигит 3 кун дегадана бир текис униб чиқди. Азбаройи қувонганимиз-дан парваришни бошлаб юбордик. Бундай ша-роитда ниҳолларни ўтдан тозалаш ҳам жуда осон кечди. Сабаби, плёнка остидаги тупроқ қўмшоқ ҳолатини сақлаб қолаверар экан. Те-ришга келганда 7 гектар майдондаги ҳосилни бир ҳафтадаёқ йиғиштириб бўлдик. Ҳар гектар ердан 40 центнердан зиёд пахта етиштирилди. Теримчиларимизни айтмайсизми? Анча кунгача “Ана шунчақ ерни ана қўрсатинг, мириқиб пахтапси-ни териб олайлик”, - деявериб хол-жонимга қўйишмади. Чунки оддий ерга экилган пахтага нисбатан уни териш осон ва энгил кечаркан-да!

Яқинда биз раис билан келишиб олдик. Ке-ласи мавсумда насиб бўлса, 25 гектар ерда плёнка остига уруғ қадаймиз. Ишонаманки, бунинг натижасида ҳосилдорлигимиз янада ошади.

Қаҳрамон МАРАҲИМОВ,
Янгийўл туманидаги “Тинчлик” ширкат хўжалиги бош пудратчиси.

АНДИЖОН ТЕХНОЛОГИЯСИНИНГ СИРИ

Мана, пахтакорларимиз ҳам мав-сумни яқунлашди. Галвир сувдан кўтарилган, ким қандай меҳнат қил-ган ва шунга яраша ҳосил олгани маълум бўлди. Бу борада Андижон вилояти пахтакорлари мамлаката-мизнинг 3270 минг тонналик хирмо-нига 380 минг тонна оқроқ сифатли пахтаси билан хисса қўшдилар.

Улар ўз мажбуриятларини сентябр ойи-нинг биринчи ярмида бажариб далалардан яна 75 минг тонна ҳосил йиғиштириб олиш-ди. Жорий йилда андижонликлар ҳар гек-тардан 35 центнердан ошириб хирмон кўтардилар.

Аска туманидан “Наврўз”, Олтинқўл ту-манидан “Намуна” ва “Тошкент”, Андижон туманидан “Истиклол” ва Бакиров номи, Жалолқудуқ туманидан “Ёрқилшоқ”, Избос-кан туманидан Абдусамид Тиллабоев но-ми ва Шахрихон туманидаги “Шахрихон” ва академик Саримсоқов номи ширкат хўжа-ликлари гектаридан 45-50 центнердан ҳосил олишга эришдилар.

Бу юқори қўрсаткичлар вилоят деҳқон-лари қўйинчиликлардан қўйилди, изланиб, интилиб плёнка остига чигит экиш усулини пухта ўзлаштириб олганидандир. Бугун “Андижон усули” деб ном олган ангилки жуда самарали эканлиги кўндай равшан бўлиб турибди. Буни мамлакатимизнинг бошқа вилоятларидаги хўжаликлар мисо-лида ҳам қўришимиз мумкин. Масалан, Жиззах вилояти Пахтакор туманидаги “Пах-такор” хўжалиги 450 гектар ерга чигитни плёнка остига экиб ҳар гектардан 27 цен-тер ўрнига 33 центнердан ҳосил олди ва режани 122 фоз қилиб бажарди. Туман бўйича эса режа зўрга 90 фоизга адо этил-ди. Еки Бухоро вилояти Пешку туманида

ўртача ҳосилдорлиги ҳар гектардан 26 центнердан ошмаган ҳолда “Бухоро” шир-кат хўжалиги 86 гектар ерга чигитни плёнка остига экиб, 44 центнердан ҳосил олди. Мазкур усулнинг самарадорлиги Сур-хондарё, Хоразм, Сирдарё каби вилоятлар-нинг бир қатор хўжалиқларида ҳам ўз исбо-тини топди. Бу ютуқларнинг асосий омил-и интенсив технологияни кенг жорий этиш ҳамда чигитни плёнка остига экишга ўтиш-дадир. Интенсив технология агротехник, мелiorатив ва ташкилий-хўжалик тадбир-ларининг илмий-асосланган тизимидир. Мазкур тизим ер, сув ва моддий-техника-вий ресурслардан самарали фойдаланиш-ни таъминлайди.

ТАЖРИБА

Шунингдек, ҳосилдорлик тупроқдаги сув, ҳаво, иссиқлик, озуқа режими ва микробиологик жараёнларга ҳам боғлиқ, албатта. Бу режим ҳам жараёнларни ўсимлик ўсиши ва ривожланиши даврининг биринчи ярмида таъминлаш плёнка остига чигит экиш, андижонликлар тажрибаси қўрсатга-нидек, мўл ва сифатли ҳосил етиштиришда жуда муҳимдир. Чигит плёнка остига экил-са, иссиқлик режими анча яхшиланади, туп-роқдаги намлик 25-30 фоз ҳам сарфлана-ди, бегона ўтлар ўсиб-униши секинлашади, чигит яхши текисланган, нам, дондор тупроққа тушади. Натижада, ҳосилнинг пи-шиб етилиши 10-20 кун, иқлим қуруқ ва баҳор эрта келган сўнгги икки йилда эса бир ойгача эрта бўлди. Бундай эртакилик деҳқонларнинг қузғи бошоқли дон экила-рини мақбул муддатларда экиб олишга замин яратди.

Андижон технологиясига кўра экишдан

олдин бажариладиган юмушларнинг 80 фо-изи иши куз-қиш мавсумида бажарилади. Ғузона йиғиштириб олиниб, 35-40 сан-тиметр чуқурликда шудгор қилинади. Бунда 70 фоз фосфорли, 50 фоз калийли ўғитлар, гўн айланиш схемасига қараб гектарига 30-40 тоннадан органик ўғитлар солинади.

Шуни таъкидлаш лозимки, Андижонда карта четларини баробар чуқурликда шуд-горлашга, ерни текислашга, пушта олишга ва шўр ерлар мелiorациясига катта аҳамият беришди. Ер шўрланган туманларда 0,15-0,35 гектар ҳажмида чеклар олинди. Кам шўрланган тупроқлар гектарига 1500-2000 кубометр, ўртача шўрланган ерларда эса гектарига 3000-3500 кубометр сув сарфлаб 2 марта ювилади. Бу ишларнинг ҳаммаси декабр ойида бажарилади.

Шундай қилиб, Андижон технологияси-нинг аҳамияти қуйидагилардан иборат:

Биринчидан, чигитни эрта муддатда экиб, тупроқнинг табиий нами билан қийғос ундириб олишга қафолат бор.

Иккинчидан, репродукциясида қатъий назар униб чиқиши биринчи синфга таал-луқли уруғлик чигит ишлатилади.

Учинчидан, пахта эрта пишиб етилади ва ҳосил биринчи сановат навиға топширила-ди. Бу даромадини оширади.

Тўртинчидан, ҳосил миқдори ортади ва эрта йиғиштириб олинади. Оқибатда қузғи-қишки тадбирларни ўтказишга қулай имко-ният яратилади.

Бешинчидан, далалар ҳосилдан эрта бўшайди ва қузғи галла экиш ишлари ўз вақтида бажарилади.

Р.НАЗАРОВ,
Э.ШАРАПОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари доктори,
қишлоқ хўжалик фанлар номзоди.

ЕТТИ ИҚЛИМДАН

БИР ШИНГИЛ

АҚШ ҲАРБИЙЛАРИ ҚАНДАҲОРДА

“Асошизэйтед-Пресс” агентлигининг хабар бериши-ча, АҚШнинг бир неча юз кишилиқ ҳарбий бўлинимаси Қандаҳорга олиб келинди.

Яқин кўнларда Араб ден-гизида турган кемалардан яна қўшимча қўчлар келти-рилиши ҳамда Афғонистон-даги америкалик аскарлар сони 1000 нафарга етиши кутилмоқда. Аммо ҳарбий-ларга қандай вазифа топши-рилгани ҳозирча маълум эмас.

АСИРЛАР ҒАЛАЁН КЎТАРИШДИ

Шимолий Иттифоқ вакилининг айтишича, ҳибсга олиниб Мозори-Шарифда сақланаётган хорижий ёл-ланма аскарлар кўтарган исён бостирилди.

Лекин, ғалаённи барта-раф этишда юзлаб асир-лар ҳалок бўлган. Бурхо-ниддин Раббонийнинг маълум қилишича, унинг ўз қўшинларига асирга ол-ган ёлланма жангарилар БМТ их

ИЗХОР

Қизимиз Нигора узок йиллардан буён оғир хасталик исанжасида азоб чекарди.

РАҲМАТ, ДЎХТИРЖОН!

Ундан халос бўлиш учун Китоб шахрида операция ҳам қилдирдик. Бироқ барча уринишларимиз зое кетаверди. Ташвишимизга пойтахтимиздаги фитио-терапия ва пульмонология илимий текшириш институтида ечим топилди. Шифохона жаррохлик бўлими ходимларининг беморларга муносабатини кўриб, мустақил юртимизда фидойи шифокорлар жуда кўплигига ишондик. Айниқса, даволловчи врач, медицина фанлари номзоди Сунна-тулло Абдулфайзов ўз соҳасининг чуқур билимдон экани Нигора сингари кўплаб беморлар мушуклини осон қилапти. Умуман, профессор Тўлқин Кориев раҳбарлигидаги саломатлик посбонлари республикамизнинг турли вилоятларида келган кўплаб нажотталаблар дардига шифо бўлишяпти.

Узоқ давом этган муола-жадан кейин қизимни юр-тимга соппа-соғ ҳолда олиб кетаётиб, ўз касбини унлаб келатган шифо-корларга қалб миннатдорчилигимни сеvimли газе-тамиз орқали изхор этгим келди. Раҳмат, яхшилар!

Холикул НОРМУРДОВ,
Шахрисабз туманидаги Тезгузар қишлоғи.

ҚУЁН ЎРИСИ

Кечагидай ёдимда. 1970 йил эди чоғи. Қуйи Чирчиқ тумани-нинг Қизона қишлоғида, Абду-жалил бобонинг ҳовлисида катта илон кўрганман.

Улар жуда қадимий, кичик-кина уйчада қуён кўпайтири-шарди. Қуёнлар уйча ичида кўплаб ковалар қовлаб таш-лашган. Биз болалар оқ, кул-ранг, қора рангдagi ўнлаб қуёнларни томоша қилишни ёқтирардик.

Бир куни бобом қуёнлар ка-майиб кетаётганини айтиб қолди. Ит тегдими десам, уй-чага ит кирол-майти. Ит тег-са, ташқари-дан суяклар ва териси то-пиларди. Бир-ов ўғирлап-тимкин?

Нихоят бо-бом "ўғри"нинг қимлигини би-либди.

Уйчага кир-манглар, илон борга ўхшай-ди, - деди у бир куни.

Наҳотки илон! Қандай қилиб у бутун-бутун қуёнлар-ни ея олар экан? Тақиланган дарахтнинг меvasи ширин бўлади. Бобом уйчага яқинлашгани тақилла-ганига қарамай, биз Наримон укам билан илонни кўришга ахд қилдик. Аммо анча кунгача омадимиз келмади. Лекин бир куни уйча атрофида ўйнаб юр-ганимизда қуённинг жон аччи-гиди қийилганини эшитдик. Юғуриб дераздан мўрала-дик. Йўғонлиги бизнинг сон-имиздай келадиган чипор тусли илон каттагина қуёни қоқ бе-лидан тийлаб ўрмалаб ковак-ка кириб кетди.

Шу воқеадан кейин бобом қуёнларини сотиб, уйчага бу-зиб, текислаб ташлади...

ТЕГМАСАНГ, ТЕГМАЙДИ

Ўта қасқум ва камтарин инсон - Эшон амаки Бухоро-нинг Ғиждувонидан. Шу инсон-нинг улкан илон билан муомала қилганини ўз оғзидан эшитма-

ҲАЁТНИНГ БЕЗОВТА ВА ЁРУФ ПАРЧАСИ

(Боши 1-бетда)

Олдинлари... газеточлар билан ўчрашувлар бўларди. Мухаррир-лар, журналистлар, матбачилар келиб деҳқонлар ишчилар билан суҳбатлашарди, дардлашарди. Юзма-юз гаплашганга нима етсин?! Зулайхо Иброҳимова мактаб директори. Олтинсойдан. Илҳом келган-да шеър ёзади. Зулайхо опа хурсанд. "Тошкентдан, газетадан муҳар-рирлар, журналистлар келди. Юракка мойдай ёқадиган гапларни ай-тишди", - дейди. Гоҳо қуонади: "Қишлоқларимизга газета келиши жуда қамайиб кетди. Бир пайлар ҳар бир оилага газета кириб борарди. Тўғри, баъзилар учун қимматроқ. Уларга бой тadbиркорлар, катта фермерлар ёрдам қилсин. Ҳар газета келганда шу фермерни алқайди".

Зулайхо опанинг қўлида ҳам "Қишлоқ ҳаёти"ни кўриб кўзимиз қувонарди.

Газетанинг елкасида жамиятнинг улкан масъулияти туради. Бир хил газеталарни кўриб киши уялиб кетади. Гоҳо туппа-тузук ёшдаги айрим одамларнинг "олди-қонди"ларга ўлиги, "болаларча гўллик" касалидан қутулолмай юриши бачкана газетани мактаб гапириниши кўриб, уйга толасиз. Ахир газета - тарих, газета - бугунги дунё, газета - ҳар кунги завороти ҳаёт, газета - компас, у тўғри йўлни кўрсатади, агар у алдаса...

Ҳозир обунанинг қизгин палласи. Чуқур ўйлаб, фикрлаб газе-таларга ёзилиш керакми, дейман?

Чори Ҳужамийёров ишни фермерликдан бошлади. Ҳозир раис. -Мана, "Қишлоқ ҳаёти" газетаси тахмиллари... буниси "Халқ сўзи"-ники... Идорага одам кўп келади. Биров раисни кутади. Газета ўқийди. "Қишлоқ ҳаёти"да "Плёнка усули" ҳақида мақолалар чиқди. Мутахас-сислар келади. Тушунтиришади. Лекин кечирасиз-у... қайтага газета содда қилиб, деҳқон тушунадиган қилиб ёзаяпти, - дейди у.

Мақоламиз шу ерга келганда почтачининг овози келди: -Газета-а-а! Обуна бўлган газеталарингизни олиб кел-ди-им...

Қўлимда янги газеталар... Уйимда саволлар: "Нималар ҳақида ёзишди экан?...". "Қандай ҳаётий "дард"лар бор экан?..."

Менгнор ОЛЛОМУРДОВ

Ғаллаорол туманига қарашли Мулкш қишлоғида янги амбулатория ишга туширилди. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган мазкур таъхис даргоҳи хизматидан аҳоли мамнун.

СУРАТЛАРДА: 1. Шоира Хидирова навбатдаги беморга таъхис қўймоқда. 2. Қишлоқ врачлик пунктнинг умумий кўриниши.

Б.АКРАМОВ олган суратлар.

ҲАММАСИ ОҒОҲЛИКДАН БОШЛАНАДИ

Ўзбекистон Республикасининг "Қадрлар тайёрлаш миллий дастури" ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг қаро-ри асосида, қолаверса, Юртбошимиз ташаббуси билан Республикаимизда Академик лицей ва касб-хунар коллеж-лари қурилиш ишлари бошланган эди.

Бугунги кунда 45 та академик лицей, 225 дан ортиқ касб-хунар коллежлари қуриб бит-казилди ва ҳозирда ўз мустақил фикрига эга, мустақкам иродали, чуқур билимли, соғлом, баркамол ва етук инсонларни етиштирмоқда.

Келажагимиз бўлган ёшларнинг қамол-и учун ҳукуматимиз томонидан нечоғлиқ катта ғамхўрлик амалга оширилмоқда. Мустақил-лигимизнинг 10 йиллик тўйи муносабати бил-лан топширилмиш кўзда ту-тилган бир қанча академик лицей ва касб-хунар коллеж-лари фойдаланишга топши-рилди. Бу таълим масканларида фарзандла-римиз билим олишлари учун етарли шарт-шароитлар яратилган, мазкур жабҳаларда ён-гин хавфсизлигини таъминлаш борасида Ўзбекистон Республикаси ИИБ Ёнгин хавф-сизлиги бош бошқармаси ва қуйи тизим хо-димлари томонидан лойиҳалаш ва қурилиш ишлари дaвpидaн то фойдаланишга топши-рилгунга қадар меъёр қондалари асосида ён-гинга қарши чора-тадбирларни бажарили-ши юзасидан доимий назорат ўрнатиб, қўпгина академик лицей ва касб-хунар кол-лежларида ён-гин хавфсизлигига оид чора-тадбирларни бажарилишига ҳам эришилди.

Жумладан, Тошкент шаҳар Ҳамза тумани-да жойлашган темир йўллари коллежи, Қаш-қадарё вилояти Қамаш туманидаги 750 ўринли касб-хунар коллежи, Наманган ша-ҳар, Уйчи туманида жойлашган 600/100 ўринли касб-хунар коллежлари ва вилоятла-римизда яна бир қанча Академик лицей ва касб-хунар коллежлари қурилиши даврида меъёр қондалари асосида ён-гинга қарши чора-тадбирлар бажарилиб, ён-гин хавфсиз-лиги таъминланди.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Ва-зирлар Маҳкамаси 2001 йил 15 ноябрдан 15 декабр-гача бўлган мuddати ён-гин хавфсиз-лиги ойлги деб 622-сонли Фармойиш эълон қилинганлигига асосланиб Ёнгин хавфсизлиги бош бошқармаси ва қуйи тизим ходимлари томонидан Академик лицей ва касб-хунар кол-леж қурилиш масканларида ҳаракатдаги қури-лиш меъёр талаблари ва ён-гинга қарши тад-бирларнинг бажарилиши юзасидан қайта тек-ширув ўтказилди. Текширув жараёнида бир қанча академик лицей ва касб-хунар кол-лежлар раҳбарларини ён-гинга қарши талаблари бажарилишига соғуқхонлик билан ёндошаёт-

ганликлари аниқланди.

Хусусан, Қашқадарё вилояти Яккабоғ ту-манидаги 900 ўринли касб-хунар коллежи, Жиззах вилоятининг Мирзачўл тумани мар-казидаги 300 ўринли касб-хунар коллежи, Сирдарё вилояти Сайхунбод туманида жойлашган 350 ўринли профколлежида, Сирдарё вилояти Бобёут туманида жой-лашган 450 ўринли профколлежида, Сур-хондарё вилояти Термиз шаҳар Тиббиёт билим юртида, Денов туманидаги 844 ўринли касб-хунар коллежида, Ангор тумани Ш.Рашидов жомоа ҳўжалигидаги 750 ўринли маиший хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежида, Қораз вилояти Урганч туманидаги 750 ўринли профколлежида, Бoғoт туманидаги 450 ўринли профколлежида, Урганч шаҳридаги 450 ўринли академик лицейи-

да, Қарши шаҳридаги 600 ўринли маданият коллежида ва бир қатор бошқа вилоятлар-да қуриб фойдаланишга топширилган ҳамда қурилиш тугалланган билим юртла-рида ён-гин хавфсизлигини таъминлаш бо-расида меъёрий талаблар ўз вақтида бажарилмапти, жумладан: ички ўт ўчириш жўмақлари, ўт ўчириш енглари, улаш мос-ламалари ва дастаклар билан таъминлан-маган. Биноларга ўрнатилган ён-гиндан автоматик хабар бериш мосламаларини ўрнатиш ишлари охирига етказилмаган. Бинолардаги хона эшикларни чиқиш йўлига очилиши таъминланмаган. Ён-гинга қарши ташқи сув ховузаларини қуриш ишлари охи-рига етказилмаган ва яна бир қатор чора-тадбирлар бажарилмапти.

Юқорида кўрсатилган Академик лицей ва касб-хунар коллежларидаги ён-гинга қарши чора-тадбирларини ўз вақтида бартараф эт-маслик, ёш, келажак авлодларимиз, фарзанд-ларимиз ҳаётига хавф тугдириниш, қолаверса, Давлат мулкига катта моддий зарар келтири-ши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳ-камаси томонидан шу йилнинг 7 ноябрда тасдиқланган 622-сонли Фармойиши, яъни "Ёнгин хавфсизлиги ойлги"да факатгина ён-гин хавфсизлиги ходимлари иштирок этибти-на қолмай, бутун халқимиз билан фаол ишти-рок этмас, ён-гинларни қамайишига ҳамда Ва-танамиз тараққийига ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз.

М.КОДИРОВ,
Ички ишлар вазирлиги Ёнгин хавфсизлиги Бош бошқармаси муҳандиси.

ВИЛОЯТ МУҲБИРЛАРИ:

Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-512-17; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган - 8-369-43-311-81; Фарғона - 8-373-61-221-97; Самарқанд - 8-366-233-00-52; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-225-41-73; Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-623-50; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

Телефонлар:

Қабулхона - 133-09-93 (факс) 133-40-87 (факс), бош муҳаррир уринбосарлари - 133-16-27, 133-44-43, котибият - 136-56-26. Ички қўғулурлар: 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама ва эълонлар - 136-56-30.

МУАССИСЛАР:

Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги, "Ўздонмашхўл" корпорацияси, "Ўзмева-сабзавотушманот-хўлдин" компанияси, "Ўзпахтасаноат", "Ўзбек илғи", Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари ушмалари, Агросаноат маҳкуми хўдмилари қасаба ушмаси Марказий Қўмитаси

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Самат АҲМАД, Тўрб ХОЛТОВ, Азизжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Икромжон ҚАЛАНДАРОВ, Эркул ЗИҚ-РИЕВ, Икромжон НАҲМИДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖО-НОВ, Қомилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир бундан ўринбосари), Озод ШАРИФДИНДОНОВ, Рафур ШЕРМУХАММАД (масхуфотиб), Шамсидин ЭСОНОВ

Бош муҳаррир

Ўтқир

РАҲМАТ

МАНЗИЛИМИЗ:

700083, ТОШКЕНТ,

МАТБУОТЧИЛАР

КўЧАСИ, 32

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

«Шарқ»

нашриёт матбаа

акциядорлик

компанияси

босмахонасида

босилди. Манзили: «Буюк Тўрон» кўчаси, 41-уй.

Газетамиздан

мақолалар

қўйиб

босилганда «Қишлоқ

ҳаёти»дан олинди

деб кўрсатилсин. Навбатчи: У.ЖУМАЕВ

СПОРТ ОЛАМИДА

ТУРНИНГ МАРКАЗИЙ УЧРАШУВИ

Миллий чемпионатнинг 36-тур учрашувларида "На-саф" ва "Пахтакор" Қаршида ўзаро куч синашишди. Яширишнинг ҳолати йўқ, мухлисларини бирда ранжитиб бирда хурсанд қилиб, нотекис ўйинлар кўрсатётган "Пахтакор" шу кунги асосий рақиб устидан 2:1 ҳисобида ғалаба қозонди. Эртага тошкентлик футболчилар ўз майдонларида Ангреннинг "Семурғ" жамоаси билан қолдирилган тур учрашувда куч синашишди.

Чемпионлиқни аллақачон қўлга киритган "Нефтчи" ўз майдо-нида Нукуснинг "Тўрон" жамоасини 3:0 ҳисобида енган бўлса, "Андижон" - "Зарафшон" уйида 4:0 ҳисоби қайд этилди. Турнинг энг сермахсул ўйини Наманганда ўтказилди. "Навба-хор" "Семурғ"ни 6:1 йирик ҳисобда доғда қолдирди.

Олий лиганинг энг ёш жамоаси "Академия"нинг сафарда "Самарқанд-Динамо" жамоаси устидан 3:1 ҳисобида зафар қўчиши эса ишқибозлар мутахассислар учун яна қўтилмаган натижа бўлди, дейиш мумкин.

Қолган учрашувларда эса қўйидаги натижалар қайд этилди: "Сурхон" - "Металлург" - 1:1, "Бухоро" - "Кимёгар" - 1:1, "Қизилқум" - "Дўстлик" - 1:2, "Сўғдиёна" - "Трактор" - 2:0.

МОСКВАДА — ЧЕМПИОНАТ БОШЛАНДИ

Москва шаҳрида соврин киймати уч миллион АҚШ долларини миқдорига эга бўлган шахмат бўйича ҳаҳон чемпионати мусобақалари бошланди.

Унда мамлакатимиз шарафини халқаро гроссмейстер Рус-там Қосимжонов ва Ўзбекистоннинг кўп қарра чемпиони Сайда-ли Йўлдошевлар ҳимоя қилишади. Шуниси аҳамиятлики, мусо-бақа мутасаддиқларнинг талаби билан ушбу нуфузли турнирда иштирок этаётган ҳар бир шахматчи допинг текширувидан ўтди. Бундан қўзланган мақсад "ақл гимнастикаси"нинг олимпиада мусобақалари қаторидан жой олишига эришишдир.

УЧРАШУВ ОРТГА СУРИЛДИ

Украиналик 25 ёшли оғир вазнли боксчи Владимир Кличко 1 декабр кунин Нью-Йоркда нигериялик Дэвид Изонга қарши рингда чиқиш керак эди.

Бироқ у тайёргарлик машғулоти вақти-да елкасидан жароҳат олганлиги боси, режа-лаштирилган учрашув ортга сурилди. Ҳозирга қадар ўтказилган 37 та жангидан 34 тасида рақибини ноқулат уратган Кличко бутун да-волонши кўрсатилган олимпиада. Унинг промоу-тери Ханс-Петер Колинг айтишича, бундай аҳволда рингда чиқишдан маъни йўқ, Лекин келгуси йил феврал ойида Владимир албатта Америкага боради ва ўзининг нимага қодирлигини намойиш этади.

БАРТЕЗНИНГ ХАТОСИ ҚИММАТГА ТУШДИ

"Арсенал" ҳамда "Манчестер Юнайтед" ўртасида бўлиб ўтган учрашув Алекс Фергусон шогирдлари учун муваффақият келтирмади.

Боси, ўйин 3:1 ҳисобида "Арсенал" фойдасига ҳал бўлди. Тўғри, шу кун агарда Бартез хато қилмаганида унинг ватандоши Тьерри Анри гол ур-маган бўларди. Лекин, негадир сўнгги вақтда "Манчестер Юнайтед"дан омад юз ўғир-моқда. Бунинг устига жамоа бош мураббийи Алекс Фергусон ҳам мавсум тугагач ўз вазифа-сини кетишини маълум қилди.

МАВСУМНИНГ ЭНГ ЯХШИ ТЕННИСЧИЛАРИ

Россия теннис федерацияси Елена Дементьева ҳамда Евгений Кафельниковларни ушбу мавсумдаги энг яхши ракетка усталари дея эълон қилди.

27 ёшли Кафельников яқинда нихосига етган "Masters Cup" турнирининг ярим финалига чиққан ҳамда АТР рейтингини бўйича 11-ўринга эгаллаб тур-ган теннисчи ҳисобланади. Еле-на эса Федерация кубогига Россия шарафини муносиб ҳимоя қилди.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Тошкент шаҳар Ақмал Икромов тумани ҳокимининг яқка тартиб-даги тadbиркорини Давлат рўйхатдан ўтказиш ҳақидаги 2001 йилги 1126-сонли қарорига қўра № 0116265 рақамли гувоҳнома берилган "Юсупов М.М." ҳусусий тadbиркорнинг думалоқ мўҳри йўқолгани-ги сабабли бекор қилинди.

Хитой халқ Республикаси фўқароси Abudureyimu Zibibila Тош-кент вилояти Зангиота туманидаги улғурчи бозорга борганида унинг номига 2000 йил 17 февралда берилган № Р 4098627 рақамли паспортини йўқотиб қўйган. У паспортини топиб олиб, маълум қилган кишига яхшигина сўқони беришини билдиради. Тел.: 188-62-88; 74-63-47